

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/242

KARAR NO : 1983/674

ÖZET : Uyuşmazlık Mahkemesince görevli yargı yeri belirlenmesine rağmen yeniden verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Nevzat Açıan ve arkadaşları.

O L A Y : Sanıklardan Selim Açıan'ın Halkın Kurtuluşu yayınlarının sorumlu yönetmeni olduğu, Nevzat Açıan'ın ise Halkın Kurtuluşu yayınlarının sahibi bulunduğu, 12.1.1977 tarihli ve Selim Açıan'ın sorumlu yönetmen, diğer sanığın ise naşiri olduğu, "Halkın Sesi'nin reformist sendikalar siyasetinin eleştirisi-kahrolsun sınıf işbirliği" adlı kitapta komünizm propogandası ve milli duyguları yoketmek için propoganda yaptıkları iddiası ile eylemlerine uyan TCY.nın 142/1-3-6., 173/son., (iki defa), 159/1., (iki defa), 142/3-6., 173/son (iki defa) maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi: 24.10.1979 gününde, Esas 1977/185, Karar 1979/444 sayı ile; sanıklara atılı suçun mahkemelerinin görevine girmediğini ileri sürerek görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi: 14.11.1980 gününde, 1980/541 esas sayı ile; sanıklara yüklenen suçun sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içerisinde işlenmediği gerekçesiyle 2247 sayılı yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvuruda bulunmuştur.

Konuyu inceleyen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü: 13.7.1981 günü, 1981/59-542 sayı ile; suçun devletin varlığına yönelik olarak işlenmesi nedeniyle Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 numaralı kararının 4. maddesi kapsamına girdiği ve bu yönü ile sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu, sıkıyönetim ilânından önceki üç ayın dışında işlenmekle beraber, sanıklardan Hasan Selim Açıan hakkında açılmış bir davanın daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince çözüme bağlanarak 25.5.1981 gün, 1981/345-319 sayı ile; sıkıyönetim askeri mahkemesine gönderildiğinin anlaşıldığı, CMU. Yasası'nın 3. maddesindeki irtibat nedeniyle bu davanın da aynı yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle başvurunun reddine karar vererek, görev sorununu kesin olarak çözüme bağlamıştır.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi: 2.10.1981 günü, Esas 1980/541, Karar 1981/905 sayı ile; 1402 sayılı sıkıyönetim yasasında 2301 sayılı yasa

ile yapılan değişiklik gözöntünde tutularak 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca bu davalara hangi yargı yerinde bakılacağı konusunda Uyuşmazlık Mahkemesinden görüş sorulduğu,Uyuşmazlık Mahkemesince 22.12.1980 gününde askeri yargı yerinde bakılacağı hükmüne varıldığı,ancak aynı mahkemenin daha sonraki tarihlerde ittihaz ettiği kararlarda bu görüşünü değiştirdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş,dosya Askeri Yargıtay Başsavcılığının 24.3.1982 günlü 1982/979 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü,Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Ali Suat Erkoç,Mustafa Aksoy,Necati Karakış,Osman Kayacan ve R.Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yaptığı 12.12.1983 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutođlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan,toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşüldü:

Yukarıda açıklandığı gibi,adli yargı yerinin görevsizlik kararı üzerine dosya kendisine gönderilen sıkıyönetim komutanlığı askeri mahkemesi,2247 sayılı yasanın 19.maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesine başvuruda bulunmuş,Uyuşmazlık MahkemesiCeza Bölümünce de askeri yargı yerinin görevli olduğuna karar verilerek görev sorunu kesin olarak çözüme bağlanmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesince görevli yargı yerinin belirlenmesinde,2247 sayılı yasada iki ayrı yol öngörülmüştür.Bunlardan birisi anılan yasanın 14.maddesinde yer alan olumsuz görev uyuşmazlığı,digeri ise ondan daha çabuk ve hızlı işleyen/görev sorununun bir an önce çözümlenmesi amacına yönelik olarak 19.maddede düzenlenen başvuru yoludur. Gerek olumsuz görev uyuşmazlığının çözümlenmesinde,gerekse görevli yargı yerinin belirlenmesi amacıyla başvuru üzerine görevli yargı yerini belirleyen Uyuşmazlık Mahkemesi kararları istişari nitelikte bir karar olmayıp,sorunu kesin olarak çözümleneyen,yargısal tasarruflardır.

Bir yargı merciinin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma kararı verdikten sonra,yüksek mahkemenin bu konudaki kararına uymasının yasa buyruğu olduğu bilinen bir gerçektir.

Şöyleki;Anayasa'nın 158. ve 2247 sayılı yasa'nın 1.,20.,28.maddelerinde yer alan hükümler incelendiğinde,Uyuşmazlık Mahkemesinin bir danışma kurulu olmayıp,görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili bir yüksek mahkeme ve yargısal kararlar veren bir kuruluş olduğu açıkça görülmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının kesinliği, bu kararların alındıkları andan itibaren uygulanmasının zorunlu olması, bunlara karşı olağan ve olağanüstü kanun yollarının açık bulunmaması demektir. Bir başka anlatımla, Uyuşmazlık Mahkemesi kararları gerek Uyuşmazlık Mahkemesince gerekse bir başka yargı merciince yeniden incelenemez, değiştirilemez, ve kaldırılmaz.

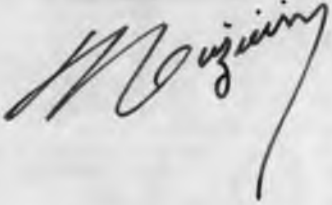
Yüksek Mahkemeleri dahi bağlayan Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının, onların yargısal denetimine bağlı olan derece mahkemelerine etki yapmayacağı ise hiç düşünülmez.

Yukarıda açıklanan nedenlerle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının yasaya ve yönetime aykırılık yönünden kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca 14.11.1980 günlü, 1980/541 esas sayılı başvurusu üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 13.7.1981 günlü, 1981/59-542 sayılı kararı ile 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 13.maddesinde yapılan son değişikliğe nazarı itibare alınarak davaya askeri yargı yerinde bakılması gerektiği şeklinde görevli yargı merci belirtildiğine göre, bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına ve ancak, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesince yasa ve yönetime aykırı olarak verilen 20.10.1981 günlü, Esas 1980/541, Karar 1981/905 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 12.12.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

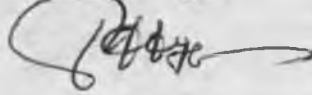
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

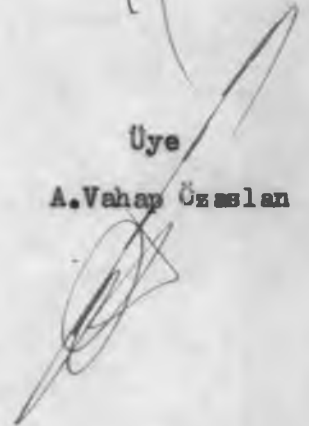
Üye

Osman Kayacan

Üye

A. Vahap Özarslan

10. 8. 1984

D/E